

יום העיון של אלו"ט לזכרה של לאה רבין (25/3/2010)

בנושא: "תכניות קידום ותעסוקה לבוגרים עם אוטיזם בשנות ה-2000"

בראשית, אני רוצה לציין שעל אף כותרת הכינוס, אני, כאם לילד צעיר, קיבלתי המון טיפים חשובים (שרובם מצוינים למטה), בעקב מהרצאותיו של פרופ' לי מרכוס. פרופ' לי מרכוס מגיע ממרכז TEACCH, שבצפון קרוליינה בארה"ב (<http://www.teacch.com>). המרכז עוסק בלימוד כישורי חיים של אנשים על הספקטרום האוטיסטי (להלן: א"ס). שיטות הלימוד מתבססות על תוצאות מחקרים, ומיושמות הלכה למעשה במקום. פרופ' מרכוס התחיל את הרצאתו, בצינון שבהשוואה לארה"ב, ישראל אינה נופלת ברמת התכניות והמודלים לבוגרים אוטיסטים. הוא דיבר באופן מפורט על תכניות שהם מיישמים בנושא לימוד כישורי תעסוקה והראה סרטים ודוגמאות מן השטח. הצלחתי לאסוף מספר טיפים מ-2 הרצאותיו והרי הם לפניכם:

♣ פיתוח כישורים לשעות הפנאי:

1. פרופ' מרכוס ציין, שלעיתים קשה לא"סים עם זמן שמוגדר כחופשי, ואז יש לספק להם תכנית פעילות מוגדרת ומסודרת. הוא הראה דוגמאות לכרטיסיות הפעלה כאלו ולעיתים גם לוותה הפעילות בכרטיסיה בטיימר, לסיוע בתחושת הזמן.
2. שימוש יתר במחשב, אפשר להפחית על ידי יצירת רשימה משותפת של חוקים וכללים ותזמון באמצעות טיימר (עבד מצוין עם הבן שלי!).
3. אם יש קושי בהמתנה בתור בפעילות כלשהי, אפשר להשתמש בכרטיס, שעליו תמונות האנשים/ילדים הממתנים בתור (כולל אותו א"ס) ולמעלה תמונה של מי שתורו עכשיו.
4. הפרופ' הדגים שימוש בכרטיסיות ללימוד אופן השיחה בטלפון בנוסח "שלום אמא/אבא, היום...." ואז יש מקום לשים תמונה, או מספר תמונות של מה שהאדם עשה ורוצה לשתף בהם.

♣ לימוד חוקים חברתיים:

1. שימוש בתסריטים חברתיים, כגון פתיחה בשיחה. ניתן להכין כרטיס עם תסריט מוכן. כאשר יש לאדם כרטיס הוא מתכוונן בעזרתו אל הזולת, בייחוד אם הוא צריך למסור את הכרטיס למישהו אחר.
2. ניתן להכין כרטיס עם תסריט לפתיחה בשיחה. לדוגמה:

- א. הסתכל על האיש/ילד..
- ב. תגיד שלום
- ג. בקש מה שאתה רוצה
- ד. אמור תודה

3. פרופ' מרכוס הציג כרטיסים, המספקים פתרונות להתנהגות חליפית. לדוגמה, במקום לגעת במי שרוצים לתקשר איתו, יש להגיד "שלום".

4. כדי ללמד מה עושים בזמן ההמתנה, ניתן לבנות כרטיסיות עם פעילות לזמן זה. הדבר מסייע הן לעשות קונקרטיזציה למשך הזמן שצריך לחכות והן להפחתת חוסר ודאות של הממתיין.

5. פתרון נוסף לקושי לעמוד בתור הומחש באמצעות כרטיסיה, שמראה איור של מספר אנשים שממתינים בתור ליד דלפק ובסוף הוצגה תמונה של הא"ס, כאשר מתחתיה היה כתוב "ל-X אסור להתקרב לדלפק..")

כמובן שצריך להתאים כל תכנית הן מבחינה ויזואלית והן ברמת התוכן, לרמת היכולת של כל א"ס ולרמת התפקוד שלו..

החלק השני בכנס עסק במסגרות תעסוקה לא"ס בוגרים בארץ. את החלק הזה הציג שי לוי, מנהל מית"ל (מרכז יום ותעסוקה לאוטיסטים) כרמיאל. שי הציג דוגמאות לאפשרויות תעסוקה לבוגרים, בלוי סרטים ודוגמאות מהשטח. שי פתח בהצגת מגוון העבודות שמבצעים החברים בתוך המית"לים. מי מהחברים, שמתאים מבחינת רמת תפקוד, יכול לקחת חלק ב"שילוב ירוק" כמו למשל שילוב קבוצתי בעבודות גינון ונוף בכפר הנוער הדסים. שילוב זה מאפשר עבודה פיזית באוויר הפתוח ומגע עם הסביבה ה"רגילה". אפשרות נוספת שהוצגה, הייתה שילוב קבוצתי בקהילה. שי הראה דוגמה של שילוב קבוצה קטנה של א"ס בפעילות גן האירועים בקיבוץ גבעת ברנר. הוא ציין קבוצות נוספות המשולבות בארגונים כמו: פתחון לב, בי"ח וולפסון, ירוקום וכתר. בשילוב מסוג זה יש יתרון של רכישת מקצוע, הנותן תחושת גאווה ומועילות לאדם. לבסוף, הועלה נושא השילוב הפרטני בקהילה והוצגה דוגמה לשילוב כזה במפעל "מיכל נגריין".

במהלך יום העיון נערך טקס מרגש לזכרה של לאה רבין במלאת עשור למותה. הטקס לווה בהופעות מוסיקליות מרגשות של ילדי הספקטרום והורים ונישאו דברים על ידי דליה רבין וכן על ידי בעלי תפקיד ופעילים באלו"ט.

*מסמך זה נכתב, מתוך כוונה לשתף אותך במידע באופן הניטרלי ביותר. השתדלתי לדייק בפרטי המידע, אך יתכנו שיבושים הנובעים מ"הבנת הנשמע". אין בבחינת המידע הזה כל המלצה לטיפול או יישום על ידי הקורא. על אף כל אלה, אני מקווה שהמידע סייע לך בדרך כלשהי.

שלך, שרון